

Elżbieta Woźnicka

Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi

Sprawozdanie i fotorelacja z seminarium naukowego „Oświata dorosłych. Inspiracje i wyzwania” z okazji jubileuszu 85. urodzin, 60-lecia pracy naukowej oraz 20-lecia pracy w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi prof. dr hab. Olgi Czerniawskiej

Coverage and photos from the academic seminar *Education of Adults. Inspirations and challenges* on the occasion of the 85th anniversary of birthday, 60th anniversary of academic work, and 20th anniversary of working in the The University of Humanities and Economics in Lodz of Professor Olga Czerniawska PhD.

10 kwietnia 2016 r. w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi odbyło się seminarium naukowe pt. *Oświata dorosłych. Inspiracje i wyzwania* z okazji Jubileuszu 85. urodzin, 60-lecia pracy naukowej oraz 20-lecia pracy w AHE Profesor Olgi Czerniawskiej. Była to niezwykła okazja, aby spotkać się z Jubilatką, złożyć Jej życzenia, a także poznać Jej bogaty dorobek naukowy, aktywność społeczną i posłuchać wspomnień Jej przyjaciół, współpracowników i uczniów. W spotkaniu uczestniczyła rodzina Pani Profesor: mąż, dzieci, wnuki, a także: przyjaciele, uczniowie, współpracownicy i studenci.

Otwarcia spotkania dokonali prof. dr hab. Andrzej Koszmider – Rektor Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi oraz prof. UW dr hab. Ewa Skibińska – Prezes Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego. Przywitali Jubilatkę oraz wszystkich przybyłych gości. Pierwszej części se-

minarium przewodniczył prof. UwB dr hab. Jerzy Halicki. Otworzył spotkanie dzieląc się swoimi doświadczeniami ze współpracy z Profesor Olgą Czerniawską jako Jej Uczeń, pozostając nadal pod wpływem inspiracji płynących z prac i badań Pani Profesor. Wspominał seminaria doktorskie odbywające się na Uniwersytecie Łódzkim, a potem w domu Pani Profesor. W tej części seminarium zaprezentowana została sylwetka Profesor Olgi Czerniawskiej i Jej osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej i społecznej. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Bogusław Śliwerski – Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Słowa prof. Śliwerskiego nie miały wyłącznie charakteru oficjalnego. Zabrał głos również jako uczeń i współpracownik Pani Profesor. Nawiązał do osobistych kontaktów i spotkań z Profesor Olgą Czerniawską, wspólnej pracy na Uniwersytecie Łódzkim. Podkreślił jak bardzo środowisko naukowe andragogiczne i gerontologiczne rozwijało się w naszym kraju dzięki tzw. łódzkiej szkole, tworzonej przez Panią Profesor najpierw na Uniwersytecie Łódzkim, a potem w AHE. Prof. Śliwerski podkreślił udział Pani Profesor w kształceniu kadr akademickich i oświatowych poprzez pełnienie funkcji promotorki i recenzentki rozpraw naukowych w postępowaniach o kolejne stopnie naukowe oraz superrecenzentki dla potrzeb Centralnej Komisji Do Spraw Stopni i Tytułów w ocenianiu wniosków o nadanie tytułu naukowego profesora. Zwrócił uwagę na osobiste przymioty Pani Profesor jako osoby, która przez całe życie jest badaczem, wprowadza swoich uczniów, studentów w świat nauki w pełnym tego słowa znaczeniu, posiada umiejętność docierania do wyjątkowych osobowości akademickich i dzielenia się nimi z innymi w trakcie organizowanych konferencji, otwartych wykładów, wspólnych projektów i wyjazdów naukowo-badawczych, jak też pozyskiwania do przekładu ich rozpraw. Prof. Śliwerski złożył również osobiste podziękowania za to, że mógł korzystać z doświadczeń Pani Profesor i rozwijać się przy jej współudziale.

Następnie głos zabrała Jubilatka. Profesor Olga Czerniawska podzieliła się swoimi refleksjami nad uczestnikami dorosłych w przeszłości i współcześnie, wskazała na przeobrażenia w oświacie dorosłych z punktu widzenia swoich wieloletnich doświadczeń. W swojej wypowiedzi odwołała się do dydaktyki biograficznej, licznych prac omawiających problemy uczących się dorosłych. Wskazała na specyfikę współczesnego ucznia dorosłego. Podała przykłady dorosłych uczących się, którzy przeszli ciekawą i czasami zawiłą drogę, aby poznać siebie, zdobyć wymarzone wykształcenie, a następnie stać się innymi, przygotowanymi do współczesnego świata ludźmi. Wskazała na emancypacyjną rolę edukacji dorosłych wobec uczących się.

Szczegółowo sylwetkę Pani Profesor przedstawiła doktor Elżbieta Woźnicka, omawiając biografię Profesor Olgi Czerniawskiej, Jej aktywność naukową i społeczną. Została zaprezentowana Jej droga zawodowa, początki pracy w Młodzieżowym Domu Kultury, Państwowym Studium Kulturalno-Oświatowym i Bibliotekarskim, Liceum dla Pracujących, a następnie na Uniwersytecie Łódzkim i w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. Poza szczegółowymi faktami z życia Pani Profesor został przedstawiony Jej dorobek naukowy w następujących obszarach: badania i rozważania nad poradnictwem; zaprezentowano pionierskie badania Pani Profesor nad poradnictwem w Polsce, problematyka ta w ówczesnych czasach była mało znana w polskiej literaturze pedagogicznej. Następnie zostały zaprezentowane poglądy Profesor Olgi Czerniawskiej na temat procesu wychowania i uczenia się dorosłych. Kolejny obszar aktywności Profesor Olgi Czerniawskiej, który został omówiony, to problemy i dylematy gerontologii społecznej. To nurt badań i rozważań niezwykle ważny w dorobku naukowym Pani Profesor. Rozwinął się pod wpływem kontaktów Profesor Olgi Czerniawskiej z ŁUTW. Następny przedstawiony ważny kierunek zainteresowań Pani Profesor to pionierskie w nauce polskiej badania biograficzne i dydaktyka biograficzna, którymi od kilku lat intensywnie się zajmuje. Zostało również zaprezentowane znaczenie Profesor Olgi Czerniawskiej w popularyzacji badań międzynarodowych w nauce polskiej poprzez Jej bogate kontakty zagraniczne, wydawane w Polsce publikacje zagraniczne. Wymienione zostały liczne konferencje i kongresy w Polsce, a także za granicą, w których uczestniczyła, w liczbach został przedstawiony Jej dorobek, przyznane wielokrotnie odznaczenia uczelniane oraz ogólnopolskie.

Profesor Olga Czerniawska świętowała również swoje 20-lecie pracy w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, które przedstawiła doktor Katarzyna Wypiorczyk-Przygoda. Od początku powstania uczelni Pani Profesor jest jej etatowym pracownikiem (najpierw pracując na II etacie, a po przejściu na emeryturę z UŁ, na I etacie). Pani Profesor kieruje pracami naukowo-badawczymi katedry, która w pierwszym okresie funkcjonowała jako Katedra Nauk o Edukacji, a następnie Katedra Andragogiki i Pracy Socjalnej. Pani Profesor od początku pracy w AHE kształtuje jej środowisko pedagogiczne, andragogiczne i gerontologiczne. Jako kierownik inspirowuje swoich współpracowników do działań naukowych, dba o rozwój naukowy adiunktów i asystentów. Prowadzi comiesięczne zebrania katedry, na których członkowie zespołu prezentują swoje dokonania naukowe. W wystąpieniu szczególnie został podkreślony sposób prowadzenia seminariów magisterskich i licencjackich przez Panią Profesor. Mają one charakter monograficz-

ny i najczęściej poświęcone są jednemu problemowi. Pani Profesor udało się zachować prawdziwe relacje mistrz – uczeń między Nią i seminarzystami. Prace dyplomowe i seminarium mają głęboki wymiar humanistyczny. W swojej 20-letniej pracy w AHE, podobnie jak i na Uniwersytecie Łódzkim, zaprosiła licznych zagranicznych gości: z Włoch, Francji, Szwajcarii, organizowała międzynarodowe badania i konferencje. Działalność wydawniczą Profesor Olgi Czerniawskiej w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi zaprezentowała doktor Barbara Juraś-Krawczyk. Dzięki inspiracji Pani Profesor zaczęły się ukazywać w AHE publikacje andragogiczne i gerontologiczne – tematyczne „Zeszyty Naukowe” z andragogiki i gerontologii. Ukazały się prace monograficzne: *Przygotowanie do życia na emeryturze* (1998) pod red. Barbary Juraś-Krawczyk, *Podróże jako projekt edukacyjny* (2001) pod red. Olgi Czerniawskiej, Barbary Juraś-Krawczyk *Aktywność ludzi starszych na przykładzie polskich i francuskich stowarzyszeń społecznych* (2000) pod. red. Olgi Czerniawskiej, Małgorzaty Dziegielewskiej, *Wybrane obszary andragogiki* (2007) pod red. Barbary Juraś-Krawczyk. Zostały również opublikowane autorskie prace Pani Profesor: *Style życia w starości* (1998), *Drogi i bezdroża andragogiki i gerontologia. Szkice i rozprawy* (2000), *Szkice z andragogiki i gerontologii* (2007). Ostatnią pracą, która powstała z inicjatywy Pani Profesor jest praca pod red. B. Juraś-Krawczyk i E. Woźnickiej – *Jedzenie jako sytuacja edukacyjna i społeczna* (2015). Przygotowywana jest do druku praca pod red. O. Czerniawskiej i E. Woźnickiej pt. *Pamięć o jednostkowych siłach społecznych w Polskim Towarzystwie Gerontologicznym*. Przygotowywana praca jest wyrazem troski Pani Profesor o pamięć zasłużonych i wybitnych gerontologów.

Po wystąpieniach plenarnych przyszedł moment na wręczenie Jubilatce ofiarowanego Jej przez autorów Tomu Biblioteki Edukacji Dorosłych pt. *Oświata dorosłych. Inspiracje i wyzwania*. Wręczenia dokonały prof. UMK dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec, jako wiceprzewodnicząca Akademickiego Towarzystwa Andrologicznego, i redaktorka tomu – dr Elżbieta Woźnicka. Autorzy tomu dzielą się zarówno swoimi doświadczeniami i przemyśleniami z analizy dorobku naukowego Profesor Olgi Czerniawskiej, jak również swoimi badaniami, autorskimi tekstami, które zadedykowali Jubilatce. Przygotowane opracowanie ma charakter symbolicznego podziękowania za dotychczasową aktywność naukową Jubilatki, dar obcowania z Panią Profesor, inspiracje i oryginalność podejmowanych badań naukowych, wypromowanie i wychowanie liczego grona magistrów, doktorów oraz samodzielnych pracowników nauki, za bezcenny wkład w rozwój andragogiki, gerontologii, rozwój i propagowanie w nauce polskiej badań biograficznych, nowatorskie podejście do poradnictwa.

Po tej części nastąpiła przerwa na kawę i osobiste rozmowy z Jubilatką. Po przerwie zaplanowano czas na okolicznościowe laudacje i życzenia. Tej części przewodniczył prof. dr hab. Tadeusz Aleksander i prof. dr hab. Józef Pólturzycki. Prof. Pólturzycki oraz prof. Aleksander wspomnieli swoje pierwsze spotkania i kontakty z Panią Profesor jako młodą badaczką, rozpoczynającą drogę naukową. Następnie nastąpiły życzenia i laudacje. Jako pierwsi głos zabrali i wystąpili członkowie Zakładu Andragogiki i Gerontologii Społecznej UŁ z kierownikiem prof. UŁ dr hab. Elżbietą Kowalską-Dubas, jako następcy i kontynuatorzy badań zainicjowanych przez Profesor Czerniawską. Następnie laudacje wygłosili przedstawiciele Uniwersytetu Warszawskiego: prof. UW dr hab. Ewa Skibińska wraz z zespołem, przedstawiciele Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu: prof. UMK dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec wraz zespołem. Doktor Aneta Słowik przeczytała list gratulacyjny od prof. Martine Lani-Bayle z Uniwersytetu w Nantes we Francji, ukazujący zasługi Pani Profesor w rozwoju badań biograficznych na polu międzynarodowym. Następnie złożyli laudacje: prof. UP Zofia Szarota wraz ze współpracownikami z Uniwersytetu im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, prof. dr hab. Alicja Kargulowa złożyła gratulacje i życzenia wraz z całym swoim zespołem poradczońców z Wrocławia i Zielonej Góry. Ponadto wystąpili prof. WSE dr hab. Jan Saran, prof. dr hab. Leon Dyczewski, prof. dr hab. Jerzy Semków, uczniowie Pani Profesor: dr Kazimierz Zawadzki, dr Małgorzata Dziegielewska, mgr Maciej Szafarz, Zarząd Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego z przewodniczącą – prof. UW dr hab. Ewą Skibińską. Spotkanie uświetnił swoimi anegdotami, ze wspólnych z Profesor Olgą Czerniawską konferencji naukowych oraz pobytów Pani Profesor w czasie Letniej Szkoły Młodych Andragogów, prof. dr hab. Józef Kargul. Głos zabrał również syn Pani Profesor – Olaf, który przedstawił Panią Profesor jako matkę, opowiadał o otwartym domu pełnym gości z Polski i z zagranicy. W czasie tego spotkania padło jeszcze z sali wiele miłych słów dotyczący współpracy, spotkań, a czasami humorystycznych sytuacji związanych z Panią Profesor. Spotkanie przebiegło w miłej i uroczystej atmosferze, wspiane podtrzymywanej przez moderatora tej części seminarium – prof. Józefa Pólturzyckiego. Występujący podkreślali niezwykłą, humanistyczną wrażliwość Pani Profesor, Jej dokonania i osiągnięcia, osobiste kontakty, Jej pasję i oryginalność badań, zaangażowanie, bezinteresowność, odwagę, poczucie humoru, otwartość, mądrość, umiejętność okazywania szacunku czy przychyłności wobec młodych naukowców.

Następnie dla Jubilatki studentka Akademii Muzycznej w Łodzi Aleksandra Bykowska wykonała recital na skrzypcach. Spotkanie zakończył uro-

czysty obiad i tort dla Pani Profesor. Był to również czas na dalsze życzenia i indywidualne rozmowy z Jubilatką.

Jubileusz Profesor Olgi Czerniawskiej i zorganizowane z tej okazji seminarium było znakomitą okazją do podkreślenia wielkich zasług Pani Profesor w rozwoju nauk pedagogicznych. To dzięki Profesor Oldze Czerniawskiej można dzisiaj mówić o łódzkiej szkole myśli andragogicznej, liczącej się w skali krajowej i międzynarodowej. Była to okazja do podkreślenia wyjątkowości Pani Profesor jako wielkiej humanistki, wskazując na Jej wrażliwość społeczną, ogrom prac i dokonań naukowych w Polsce, jak i w wymiarze międzynarodowym.

Wręczenie książki dedykowanej prof. Oldze Czerniawskiej. Od lewej: dr hab. Hanna Solarczyk-Szwec, dr Elżbieta Woźnicka

Od lewej: prof. dr hab. Olga Czerniawska, prof. dr hab. Józef Pólturzycki, prof. dr hab. Tadeusz Aleksander

Od lewej: dr Krzysztof Pierścieniak, dr hab. Ewa Skibińska, dr Anna Marianowska

Tort jubileuszowy. Od lewej: Dr Kazimierz Zawadzki, dr Joanna Stelmaszczyk, dr Barbara Juraś-Krawczyk, dr Elżbieta Woźnicka, dr Małgorzata Dzięgielewska, dr hab. Jerzy Halicki, dr hab. Jan Saran